

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ВИШНЯНСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

Марія ХРАБКО

16.09.2023

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 211 ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Схвалено Методичною радою ВСП «ВФК ЛНУП»
Протокол №2 від 15.09.2023 р

ВИШНІЯ 2023

Укладач:

ХРАБКО М.І. – заступник директора з навчальної роботи, канд. с.-г. наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Наскрізна програма практик визначає організацію та порядок проходження навчальної та виробничої практик здобувачами освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицини освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр, де визначено мету та завдання навчальних та виробничої практик, порядок проходження, організацію і керівництво практики, та зміст програм практики з відповідних дисциплін, порядок підведення підсумків та критерії оцінювання, подано список рекомендованої літератури та джерела, які здобувачі освіти можуть використати під час проходження практики. Наскрізна програма практики написана з метою надання допомоги здобувачам освіти денної форми навчання під час проходження ними практики з спеціальності 211 Ветеринарна медицина, адресовані також викладачам, які є керівниками і організаторами практичної підготовки здобувачів освіти.

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
ветеринарних дисциплін
Протокол від 04.09.2023 № 2
Голова циклової комісії Кузь О.Г.

ВСТУП

Наскрізна програма практики здобувачів освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність і послідовність проходження здобувачами освіти практик протягом навчання в коледжі.

Наскрізна програма практики здобувачів освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина розроблена згідно з навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців.

Наскрізна програма практики регламентує:

- мету, зміст і послідовність проведення практики здобувачів освіти в ВСП «Вишнянський фаховий коледж Львівського національного університету природокористування» на визначених базах практики;
- містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, уміння і навички), які здобувачі освіти повинні отримувати під час проходження практики; підведення підсумків практики здобувачів освіти.

Метою розробки Наскрісної програми практики здобувачів освіти, які одержують професійну освіту, є запланована і структурована програма практичної підготовки здобувачів освіти у відповідних установах, організаціях та на підприємствах різних форм власності.

Зміст Наскрісної програми практики визначається програмою практики, яка розробляється згідно з навчальним планом і затверджується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ВСП «ВФК ЛНУП». Обсяг навчальної практики передбачений освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина, її послідовність, форми, тривалість і строки проведення визначаються навчальним планом. Під час проходження практики забороняється використовувати працю здобувачів фахової передвищої освіти для цілей, не передбачених цією програмою.

Коледж самостійно розробляє і затверджує документи, що регламентують організацію навчальної практики. Практика здобувачів освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина є цілісною системою, що складається з певних структурних компонентів.

Як будуть проходити практики здобувачами фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану, очно чи дистанційно, дирекція коледжу самостійно вирішує. При дистанційній формі, яка допустима в умовах воєнного стану, організація практичного навчання здійснюється у з використанням соціальних месенджерів Viber, WhatsApp та за допомогою платформ Zoom, Skype, Google Meet, а також електронного листування тощо. Особливо це актуально в умовах воєнного стану, коли частина здобувачів освіти перебувають за кордоном, або не завжди мають доступ до електроенергії, не говорячи про доступ до Інтернету. Використання дистанційних форм і методів навчання сприяє індивідуалізації процесу

професійного становлення, спонукає здобувачів фахової передвищої освіти до самостійної роботи, формує в них інформаційну культуру, налаштовує на оволодіння інноваційними засобами здобуття та застосування інформації.

Для організації та проведення дистанційної або змішаної форми проходження навчальної практики в умовах воєнного часу потрібно: видати наказ про проходження навчальної практики у офлайн/онлайн форматі; керівникам навчальної практики розробити індивідуальні завдання, ознайомити здобувачів освіти з порядком проходження практики та надати їм методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації; що містять алгоритм виконання практичних завдань та супроводжуються відеоматеріалами або посиланнями на них, для самостійного опрацювання здобувачами освіти; керівники в період проходження практики зобов'язані проводити консультації для здобувачів освіти з виконання індивідуальних завдань та оформленню звітної документації, яка може бути виконана у вигляді слайдової презентації з використанням програмного забезпечення Microsoft Office Power Point або іншого; можна створити клас практичного навчання у вебсервісі (Google classroom, Moodle або іншому) із спільним доступом, у якому мають бути прикріплені файли здобувачів освіти з виконаними індивідуальними завданнями.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на директора коледжу.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач навчально-виробничою практикою. Загальне навчально-методичне керівництво практикою здійснює циклова комісія ветеринарних дисциплін. Відповідальним за організацію і проведення практики на відділенні є завідувач відділення, який:

- здійснює керівництво навчально-методичним забезпеченням практики на відділенні;

- інформує здобувачів освіти про місце, строки проведення практики та форми звітування;

- здійснює контроль за організацією та проведенням практики цикловою комісією, виконанням програми практики.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою студентів забезпечує циклова комісія ветеринарних дисциплін, яка здійснює наступні заходи:

- розробляє програму практики і за необхідності доопрацьовує її, але не рідше, ніж один раз на три роки;
- розробляє тематику індивідуальних завдань для проведення практики;

- організовує проведення зборів здобувачів освіти з питань практики за участю керівників практики;
- здійснює керівництво і контроль за проведенням практики;

повідомляє здобувачів освіти про систему звітності з практики, а саме:

подання письмового звіту, оформлення виконання індивідуального завдання, підготовку доповіді, повідомлення, виступу тощо;

- аналізує та підсумовує виконання програм практики на засіданнях циклових комісій;

- подає завідувачу відділення звіти про проведення навчальної практики з пропозиціями щодо удосконалення її організації. Безпосереднє керівництво навчальною практикою здійснює викладач, який її проводить згідно з педагогічним навантаженням на навчальний рік, він розробляє і затверджує всю необхідну документацію з відповідних дисциплін для належного проходження навчальної практики здобувачами освіти.

Викладач-керівник практики від циклової комісії: - розробляє тематику і завдання, які повинні відповідати цілям і завданням освітнього процесу, враховувати теоретичну підготовку здобувачів освіти;

- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;

- надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів;

- проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;

- подає вказівки (рекомендації) щодо проходження практики, перелік літератури та необхідної документації;

- проводить екскурсії під час проведення практики та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання;

- інформує здобувачів про порядок надання звітів про практику;

- оцінює результати практики здобувачів освіти під час захисту, оцінює їх і виставляє оцінки у відомість успішності, журнал академічної групи, залікові книжки, індивідуальні навчальні плани здобувачів освіти.

**Види, назви й обсяги практик здобувачів фахової передвищої освіти
за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина**

Назва практики (дисципліни)	семестр	Розподіл годин по курсах і семестрах	
		обсяг практики	
		Кредитів ЄКТС	годин
1	2	3	4
1. Навчальна практика			
Ознайомлювальна практика	2	1,5	45
Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин	2,3	3,0	90
Ветеринарна фармакологія	3	1,5	45
Патологічна фізіологія і патологічна анатомія тварин	4	1,5	45
Тваринництво, зоогігієна та ветеринарна санітарія	6	1,5	45
Акушерство, гінекологія і штучне осіменіння сільськогосподарських тварин	7,8	3,0	90
Внутрішні незаразні хвороби тварин	6,7	3,0	90
Епізоотологія з мікробіологією	6,7	3,0	90
Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин	6,7	3,0	90
Бджільництва	5	1,5	45
Хірургія ветеринарної медицини	5,6	3,0	90
Виробнича практика	8	7,5	225

1. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Завданням навчальної практики є отримання первинних професійних умінь і навичок, підготовка здобувачів до свідомого поглибленого вивчення фундаментальних і спеціальних дисциплін, набуття практичних і професійних умінь і навичок з обраної спеціальності.

Навчальну практику проводять у виробничих умовах на базі навчально-дослідного господарства коледжу, сільськогосподарських підприємств різних форм власності і господарювання, які утримують тварин, м'ясокомбінатів, боєнь, молокозаводів, ветеринарних лабораторій, клінік, аптек, клініки ветеринарної медицини навчального закладу тощо.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практичної підготовки за спеціальності 211 Ветеринарна медицина за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина є ознайомлення здобувачів освіти зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь і навичок, поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами освіти в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з організацією ветеринарної служби, відпрацювання вмінь і навичок з професії та спеціальності, а також збір матеріалу для виконання курсових робіт. Конкретна мета і завдання кожного виду практики визначаються її призначенням, спеціальністю, кваліфікаційним рівнем практичних занять та вмінь. Для успішного виконання завдань практики необхідне відповідне організаційно-методичне забезпечення, що передбачає комплекс навчально-методичної документації, наскрізну програму практики, робочі програми й методичні вказівки з усіх видів практики.

Завданнями практичної підготовки є:

- закріплення теоретичних знань з ветеринарної медицини;
- вивчення правил організації і методик ведення обслуговування тварин на підприємствах;
- вивчення загальних функцій ветеринарної служби та її взаємозв'язку зі службами підприємства;
- набуття навиків володіння методикою профілактики та лікування тварин; – застосування знань для одержання практичних навичок при вирішенні проблемних виробничих ситуацій;
- вивчення особливостей роботи ветеринарної служби на підприємствах різних форм власності;
- придбання практичних навиків в профілактиці та лікуванні тварин на підприємствах; – придбання практичних навиків щодо ведення документації у ветеринарній службі;
- набуття умінь складати первинні документи, групувати і систематизувати їх для подальшої обробки; – ознайомлення з порядком складання звітності.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Практику здобувачів освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина організовують відповідно до навчального плану, наскрізної програми практики, робочих програм практик. Вся робота з практичної підготовки здобувачів освіти знаходиться в компетенції директора ВСП «ВФК ЛНУП», завідувача навчально-виробничою практикою, керівника практики від циклової комісії ветеринарних дисциплін, які визначають бази практик, складають графік проведення практики, здійснюють розподіл здобувачів освіти на практику, здійснюють методичне керівництво та контроль за практичною підготовкою здобувачів освіти коледжу. Керівниками практик призначають досвідчених викладачів, які мають практичний досвід.

3 ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ. ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ
Оцінка знань, умінь і навичок здобувачів освіти - практикантів повинна здійснюватися на основі критеріїв оцінки компетентності фахівця. Оцінка компетентності – процес збору достатніх, дійсних і надійних доказів знань практиканта, його розуміння і професіоналізму для виконання завдань, визначених його майбутньою діяльністю.

Критеріями оцінювання практики виступають:

- рівень професійних умінь;
- якість виконання усіх завдань практики;
- якість звітної документації.

1.1. ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА ПРАКТИКА

Мета практики: загальне ознайомлення з сільськогосподарським виробництвом, технологією виробництва продукції тваринництва і рослинництва, вирощуванням, збиранням, заготівлею і збереженням кормів, годівлею та утриманням тварин; виконанням робіт з ветеринарного обслуговування тварин, а також інших сільськогосподарських робіт.

1. Стан та перспективи розвитку сільськогосподарського виробництва

Ознайомлення з сільськогосподарськими господарствами різних форм власності, напрямками їх виробництва, статутом, ґрунтово-кліматичними умовами.

Ознайомлення з підрозділами господарств, виробничо-економічними показниками.

2. Ознайомлення з галуззю рослинництва

Стан рослинництва в господарстві. Технологічні процеси вирощування зернових, овочевих, технічних культур. Зв'язок рослинництва з тваринництвом.

Набуття навичок вирощування, збирання, заготівлі та збереження кормів для різних видів тварин.

3. Ознайомлення з галуззю тваринництва

Ознайомлення з вирощуванням тварин (великої рогатої худоби, свиней, коней, овець); кількістю поголів'я, породами тварин; способами утримання тварин; технологічними процесами, які використовують у тваринництві.

4. Ознайомлення з роботою ветеринарної служби

Ознайомлення з роботою ветеринарної служби господарства, з проведенням ветеринарно-санітарних заходів.

5. Проведення екскурсій

Проведення екскурсій у ветеринарні лабораторії, клініки ветеринарної медицини, на переробні підприємства.

1.2. АНАТОМІЯ І ФІЗІОЛОГІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

Мета практики: оволодіння навичками з визначення ділянок тіла тварин, топографічного розміщення внутрішніх органів, кісток, суглобів, м'язів і визначення показників фізіологічного стану тварин.

Як результат проходження практики, здобувач освіти повинен **уміти:**

- препарувати окремі органи і тканини;
- визначати топографічне розміщення внутрішніх органів, м'язів, суглобів, зв'язок і судин різних видів сільськогосподарських тварин і домашньої птиці;
- досліджувати моторну функцію шлунково-кишкового тракту тварин, легені, роботу серця та пульсу;
- вимірювати температуру тіла тварин;
- спостерігати скорочення м'язів;
- визначати вплив гормонів на кровоносні судини, основні показники крові.

Практику проводять у секційних залах, клініці ветеринарної медицини, навчально-дослідному господарстві закладу освіти.

1. Остеологія і синдесмологія

Ознайомлення з поділом скелета на відділи. Вивчення типів кісток, будови кістки як органу. Вивчення окремих кісток тулуба, черепа. Вивчення кістяка грудної і тазової кінцівок, будови суглобів; особливості будови кісток тварин різних видів; ознайомлення зі зв'язковим апаратом, топографією суглобів на живих об'єктах.

2. Мускулатура

Ознайомлення з анатомічними інструментами, правилами користування ними та технікою препарування. Вивчення та препарування поверхневих фасцій, підшкірних м'язів, м'язів тулуба, голови, кінцівок.

3. Система органів травлення

Вивчення ділянок черевної порожнини. Препарування і вивчення шарів стінки травної трубки: органів ротової порожнини, глотки, стравоходу, однокамерного і багатокамерного шлунків, кишок, печінки, підшлункової залози різних видів сільськогосподарських тварин. Вивчення топографії органів травлення на живих тваринах.

4. Система органів дихання

Вивчення топографії органів дихання на живих тваринах. Препарування трупа тварини і вивчення будови носової порожнини, гортані, трахеї, легень, галуження плеври в грудній порожнині.

5. Системи органів крово- і лімфообігу

Вивчення і препарування серця, основних судин великого і малого кола кровообігу, кровотворних органів, лімфатичних вузлів на трупі тварини. Вивчення топографії поверхневих лімфовузлів на живих тваринах.

6. Система органів виділення і розмноження

Вивчення топографії органів виділення і розмноження на живих об'єктах. Препарування трупів тварин та вивчення будови нирок, сечовивідних шляхів, сім'яникового мішка, сім'яного канатика, сечостатевого каналу, придаткових статевих залоз, статевого члена та препуція, яєчників, яйцепроводів, матки, піхви, сечостатевого переддвер'я та зовнішніх статевих органів.

7. Нервова система і органи чуття

Препарування і вивчення будови спинного, головного мозку та їх оболонок, спинномозкових і черепно-мозкових нервів, вегетативної нервової системи органів слуху та рівноваги, органів зору.

8. Залози внутрішньої секреції

Вивчення залоз внутрішньої секреції на матеріалі від забитих тварин, взятому з боєнь.

9. Анатомія домашньої птиці

Препарування та вивчення особливостей кістяка, шкіри, м'язів і внутрішніх органів на трупах птахів.

10. Фізіологія травлення

Ознайомлення з моторною функцією шлунково-кишкового тракту різних видів тварин. Спостереження за прийманням корму, води, жуйними періодами, роботою кишечника, актом дефекації.

11. Фізіологія дихання

Визначення частоти, типу, ритму, сили дихання, симетричності грудної клітки. Аускультация, перкусія грудної клітки.

12. Фізіологія крові та серцево-судинної системи

Отримання цитратної, дефібринованої крові. Спостереження за процесом зсідання крові. Дослідження роботи серця та пульсу.

13. Фізіологія м'язів, нервів, залоз внутрішньої секреції

Вивчення впливу адреналіну на роботу серця. Вивчення фізіологічних властивостей м'язів і нервів.

14. Фізіологія центральної нервової системи, дослідження органів чуття

Вимірювання температури тіла тварин, дослідження спинномозкових і вегетативних рефлексів на живих об'єктах. Спостереження за рефlekсами у сільськогосподарських тварин.

1.3. ВЕТЕРИНАРНА ФАРМАКОЛОГІЯ

Мета практики: засвоєння практичних навичок з оформлення аптечної документації, виготовлення різних лікарських форм, зберігання, введення їх в організм різними методами, вивчення механізму дії лікарських засобів в організмі тварини.

результат проходження практики здобувач освіти повинен **уміти:**

- оформляти аптечну документацію;
- зберігати і вести облік медикаментів, біопрепаратів, дезінфікуючих засобів, аптечного майна;
- стерилізувати різні лікарські форми, лабораторний посуд, інструменти;
- збирати і зберігати лікарські рослини, оформляти гербарії.

Практику проводять в лабораторії фармакології, клініки ветеринарної медицини навчального закладу, навчальній ветеринарній аптеці клініки, районній ветеринарній аптеці, в навчально-дослідному господарстві, кращих господарствах району.

1. Робота в аптеці та оформлення аптечної документації

Вивчення будови, обладнання аптеки та правил роботи в ній. Вивчення особливостей зберігання лікарських речовин групи “А” і “В”, легкозаймистих, дезінфікувальних речовин, біопрепаратів, інструментів, перев’язувальних засобів.

Ведення і заповнення аптечної документації: приймально-здавального акта, різного виду замовлень на ветеринарне обладнання, матеріально-аптечної книги, рецептів, актів на списання використаного майна та ін. Відпускання медикаментів з аптеки.

2. Підготовка лабораторного посуду, дистиляція води, стерилізація лікарських форм і посуду

Зважування сухих, рідких, мазеподібних лікарських речовин і ознайомлення з вимірювальним лабораторним посудом, отримання дистильованої води. Стерилізація окремих лікарських форм і лабораторного посуду.

3. Виготовлення рідких лікарських форм

Виписування рецептів на рідкі лікарські форми. Виготовлення стерильних і нестерильних розчинів, настоїв, відварів, емульсій, слизей.

4. Виготовлення твердих лікарських форм

Виписування рецептів на тверді лікарські форми. Виготовлення пігулок, зборів, болюсів, пілюль.

5. Виготовлення м’яких лікарських форм

Виписування рецептів на м’які лікарські форми. Виготовлення мазей, лініментів, паст.

6. Методи введення лікарських речовин в організм тварин і спостереження за їх дією

Введення лікарських речовин тваринам найвживанішими методами: через рот, підшкірно, внутрішньом’язово, внутрішньовенно, в пряму кишку, шляхом інгаляції, нанесення лікарських речовин на видимі слизові оболонки, шкіру та іншими методами. Вивчення дії лікарських речовин на тварин.

7. Збір лікарських рослин і оформлення гербарію

Вивчення правил збирання, збір лікарських рослин, їх висушування і оформлення гербарію.

1.4. ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ та ПАТОЛОГІЧНА АНАТОМІЯ ТВАРИН

Мета практики: навчити проводити розтин трупів сільськогосподарських тварин і птиці, ставити патологоанатомічний діагноз. Оформляти документи, упаковувати і пересилати патологічний матеріал.

Як результат проходження практики здобувач освіти повинен **уміти:**

- проводити повний патологоанатомічний розтин трупів тварин, птиці, ставити патологоанатомічний діагноз, оформляти протоколи, акти розтину;
- відбирати, консервувати, упаковувати і пересилати патологічний матеріал для дослідження;
- оформляти супровідну документацію;
- дотримуватися правил техніки безпеки і особистої гігієни під час розтину трупів.

Практику проводять у секційних залах навчального закладу, на утильзаводах, у державних лабораторіях ветеринарної медицини.

1. Загальні вимоги до розтину трупів тварин

Вивчення вимог до обладнання і місць розтину трупів, вивчення інструментів для розтину та правил користування ними, правил техніки безпеки і особистої гігієни під час роботи з трупами тварин. Способи знищення трупів тварин.

2. Розтин трупів тварин різних видів

Розтин трупів великої рогатої худоби, свиней, коней, дрібних тварин (собак, кішок), птиці. Дослідження внутрішніх органів, головного мозку, спинного мозку, розтин і дослідження окремих органів (серця, нирок, шлунка, печінки та ін.), відбір патологічного матеріалу, його консервування, упаковування і пересилання в лабораторію ветеринарної медицини для бактеріологічного, гістологічного та хімічного дослідження. Зберігання трупного матеріалу.

3. Оформлення документації на розтин трупів тварин

Оформлення протоколу розтину трупів тварин, супровідних документів на патологічний матеріал для відправки в лабораторію ветеринарної медицини.

1.5. ТВАРИННИЦТВО, ЗООГІГІЄНА І ВЕТЕРИНАРНА САНІТАРІЯ

Мета практики: ознайомлення з основами розведення, породами тварин різних видів на території України, технологіями виробництва продуктів тваринництва та санітарно-гігієнічним станом приміщень, кормів, води, пасовищ.

Як результат проходження практики здобувач освіти повинен **уміти:**

- визначати належність тварин до певної породи, масті, вік та вгодованість тварин;
- визначати норми та складати раціони годівлі для різних віко-статевих груп тварин;

- оцінювати екстер'єр та конституцію тварин,
- брати проміри, мітити, присвоювати клички, зважувати, визначати середньодобовий приріст, вести виробничий і зоотехнічний облік;
- складати план селекційної роботи на перспективу, розпорядок робочого дня на фермах різних видів тварин;
- проводити облік заготовлених кормів, розрахунки потреби в кормах, зоотехнічне оцінювання їх якості та підготовки до згодовування;
- контролювати витрачання кормів, проводити зоогігієнічну оцінку стійлового і літньо-табірного утримання;
- проводити ручне та механічне доїння корів;
- виконувати розрахунки часток крові за різних видів схрещування;
- користуватися контрольно-вимірювальними приладами для оцінки мікроклімату приміщень різних видів тварин.
- складати акти обстеження санітарно-гігієнічного стану тваринницьких приміщень.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві, сільськогосподарських підприємствах різних форм власності і господарювання, тваринницьких комплексах, птахофабриках, комбикормових заводах тощо.

1. Розведення сільськогосподарських тварин

Визначення методів розведення тварин у господарстві. Вивчення порід і їх помісей, які розводять у господарстві. Визначення віку, мастей, вгодованості, кондиції тварин. Оцінювання екстер'єру тварин, визначення вад і недоліків.

Ознайомлення з зоотехнічним обліком, способами мічення тварин. Аналіз відтворення тварин за документами зоотехнічного і племінного обліку. Проведення розрахунків часток крові помісей, одержаних за різних варіантів схрещування.

2. Скотарство

Аналіз умов годівлі, догляду, утримання великої рогатої худоби на фермі та розпорядку дня. Планування надоїв. Визначення середньодобового надою на фуражну, дійну корову. Визначення відсоткового вмісту жиру в молоці, абсолютного і відносного приросту живої маси молодняку. Визначення залікової маси молока, яке здають на молокозавод.

Вивчення технології виробництва молока, м'яса яловичини, вирощування нетелей та корів-первісток. Оцінювання корів на придатність до машинного доїння.

Вивчення та заповнення форм обліку молочної продуктивності корів.

Бонітування тварин.

3. Свинарство

Аналіз умов годівлі, догляду, утримання свиней у навчально-дослідному господарстві. Вивчення технології виробництва свинини, одержання приплоду, схем підгодівлі поросят-сисунів, визначення виходу поросят на свиноматку, середньодобового приросту, відсотку збереження поросят.

Розрахунок структури стада поголів'я свиней на фермі.

4. Вівчарство

Ознайомлення з умовами годівлі, догляду, утримання овець на вівцефермі (оцінювання кормів, аналіз раціонів). Організація ущільнених окотів і вирощування молодняку. Участь у стриженні овець, класування вовни, визначення настригу на вівцю, визначення дефектів вовни, виходу ягнят на 100 вівцематок. Розпорядок дня на літній та стійловий періоди.

5. Конярство

Ознайомлення з породним складом коней. Визначення віку, мастей, живої маси, кондиції. Оцінювання конституції та екстер'єру, вад і недоліків. Упряж, запрягання коней, догляд за збруєю та реманентом. Аналіз умов годівлі, догляду та утримання коней різних віково-статевих груп.

6. Птахівництво

Ознайомлення з технологічними процесами виробництва яєць та м'яса бройлерів на птахофабриці. Складання технологічного графіка вирощування молодняку і використання курей-несучок. Вивчення роботи інкубаторно-птахівничої станції, інкубаційного цеху. Аналіз умов догляду, годівлі та утримання птиці.

7. Інші галузі тваринництва

Залежно від зони розміщення навчального закладу рекомендовано вивчати бджільництво, рибництво, кролівництво та ін.

Бджільництво

Типи вуликів та їх будова. Визначення складу та сили бджолої сім'ї. Формування нових сімей. Ревізія пасіки, лікування та профілактика хвороб бджіл.

8. Гігієна сільськогосподарських тварин з основами ветеринарної санітарії

Проведення санітарно-гігієнічного оцінювання якості грубих, соковитих, концентрованих та інших видів кормів, води і пасовищ. Дослідження ветеринарно-санітарного стану приміщень. Визначення параметрів мікроклімату тваринницьких приміщень відповідними приладами. Оцінювання утримання тварин і птиці в навчально-дослідному господарстві або кращих господарствах району. Складання акта обстеження тваринницьких ферм господарства, ознайомлення з гігієною утримання тварин і первинної обробки продуктів тваринництва. Зоогігієнічне оцінювання пасовищ.

1.6. ВНУТРІШНІ НЕЗАРАЗНІ ХВОРОБИ

Мета практики: навчити вести амбулаторний прийом хворих тварин, проводити клінічне і лабораторне дослідження, диспансеризацію тварин, ставити діагноз і надавати лікувальну допомогу, розробляти профілактичні заходи.

Як результат проходження практики, здобувач освіти повинен **уміти:**

- вести амбулаторний прийом хворих тварин;
- проводити повне клінічне дослідження, ставити діагноз;
- призначати і проводити лікування хворих тварин (амбулаторно, стаціонарно);
- брати та досліджувати проби крові, сечі;

- готувати і вводити носоглоткові, ротостравохідні, магнітні зонди та катетери для різних видів тварин;
- вести журнали обліку хворих тварин, оформляти історії хвороби;
- проводити диспансеризацію тварин.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві, кращих господарствах зони діяльності навчального закладу та навчально-виробничій клініці закладу.

1. Клінічна діагностика

Дотримання правил техніки безпеки під час роботи з тваринами, освоєння способів фіксації та приборкання тварин, клінічне дослідження різних систем і органів, реєстрація хворих тварин, заповнення журналу реєстрації хворих тварин, ведення історії хвороби, журналу обліку лабораторних досліджень. Складання супровідної документації на матеріал, який відправляють у лабораторію.

2. Терапевтична техніка. Зондування тварин

Вивчення різних видів терапії, застосування укутування, інгаляції, клізм, масажу та інших лікувальних процедур, ентеральні та парентеральні введення лікарських речовин. Використання різних терапевтичних апаратів і приладів, введення зондів і кілець.

3. Лікувально-профілактична робота

Прийом хворих тварин з повним клінічним дослідженням, постановка діагнозу, призначення і проведення лікування тварин з захворюваннями різних органів і систем (травлення, серцево-судинної системи, крові, органів дихання, нервової системи, обміну речовин тощо). Розробка профілактичних заходів щодо внутрішніх незаразних хвороб тварин в умовах тваринницьких комплексів, ферм, клінік для дрібних видів тварин.

4. Токсикологія кормових отруєнь

Збір і вивчення отруйних рослин на пасовищах і сінокосах, діагностика і лікування хворих тварин з отруєннями, викликаними отрутою рослинного і мінерального походження, профілактика отруєнь.

Складання супровідної документації на матеріал, який відправляють у лабораторію за підозри на отруєння.

5. Хвороби молодняку

Прийом хворих тварин з повним клінічним дослідженням, постановка діагнозу, призначення і проведення лікування.

Профілактика хвороб органів травлення, дихання, порушення обміну речовин.

Відпрацювання методики діагностики та профілактики молозивних токсикозів.

6. Хвороби птиці

Діагностика та розробка лікувально-профілактичних заходів при хворобах органів дихання, травлення та порушенні обміну речовин.

7. Хвороби хутрових звірів

Діагностика та розробка лікувально-профілактичних заходів при хворобах органів травлення та порушенні обміну речовин.

8. Диспансеризація тварин

Визначення виробничих показників і клінічного статусу тварин. Проведення аналізу годівлі та утримання тварин. Розробка профілактичних заходів.

1.7. ЕПІЗООТОЛОГІЯ З МІКРОБІОЛОГІЄЮ

Мета практики: навчити здобувачів освіти аналізувати епізоотичну ситуацію, ставити діагноз інфекційного захворювання. Забезпечити виконання карантинних заходів, проводити щеплення, алергічні, серологічні та інші дослідження, організовувати і проводити лікування хворих тварин, здійснювати спеціальні та загальнопрофілактичні заходи.

Як результат проходження практики, здобувач освіти повинен **уміти:**

- виготовляти і фарбувати мікропрепарати з органів і тканин та проводити їх мікроскопію;
- проводити посів непатогенних мікробів на прості живильні середовища і вести спостереження росту;
- стерилізувати інструменти для проведення досліджень, щеплень;
- готувати дезінфікуючі розчини та проводити дезінфекцію за допомогою спеціальних механізмів;
- виготовляти дератизаційні засоби та проводити дератизацію тваринницьких приміщень;
- під керівництвом лікаря ветеринарної медицини проводити алергічні дослідження на туберкульоз, бруцельоз, паратуберкульоз;
- брати проби крові для серологічного дослідження від тварин і птиці;
- візуально оцінювати якість біопрепаратів, проводити профілактичні щеплення;
- лікувати тварин, хворих на інфекційні хвороби, розробляти профілактичні, протиепізоотичні заходи;
- оформляти супровідні документи на матеріали, що відправляють у лабораторії, акти на проведені протиепізоотичні заходи, списки щеплених тварин, брати участь у заходах профілактичного і вимушеного карантинування тварин, знешкодженні трупів тварин, які загинули від інфекційних хвороб, проводити знезараження гною.

Практику проводять у лабораторії, клініці ветеринарної медицини, навчально-дослідному господарстві навчального закладу, на фермах сільськогосподарських підприємств, птахофабриках, ветеринарних лабораторіях та інших об'єктах.

1. Морфологія і фізіологія мікроорганізмів

Виготовлення простих рідких і твердих живильних середовищ, їх стерилізація. Посів мікробів на прості живильні середовища (в пробірках та чашках Петрі), їх культивування і вивчення посівів.

Виготовлення мазків (за допомогою бактеріологічної петлі); мазків-відбитків з органів, тканин; висячої краплі; роздавленої краплі; мазка крові.

Забарвлення та мікроскопія мікропрепаратів.

2. Епізоотологічне обстеження господарства та складання акта про його проведення

У навчально-дослідному господарстві або в господарствах різної форми власності і господарювання провести епізоотологічне обстеження та скласти акт на його проведення.

3. Дезінфекція, дезінсекція, дератизація

Підготовка приміщень до дезінфекції (дезінсекції, дератизації). Визначення параметрів приміщення для проведення ветеринарно-санітарних заходів.

Розрахунок потреби в дезінфекційних засобах для типових і пристосованих приміщень (на конкретних об'єктах).

Вивчення і дотримання вимог техніки безпеки під час роботи з дезінфікуючими речовинами та механізмами. Проведення дезінфекції (дезінсекції, дератизації). Складання акта.

4. Робота в стаціонарі, ізоляторі або неблагополучному (умовно благополучному) господарстві при конкретних інфекційних захворюваннях

Ознайомлення з будовою стаціонару, ізолятора господарства (ветлікарні), умовами утримання та годівлі хворих інфекційними захворюваннями тварин, догляд за ними; правилами особистої гігієни під час роботи з інфекційно хворими тваринами. Клінічний огляд інфекційно хворих тварин та їх комплексне лікування. Спостереження за перебігом хвороби і оформлення відповідної документації.

Знешкодження (утилізація) трупів тварин, які загинули від інфекційних захворювань, та знезараження гною від них.

5. Імунізація сільськогосподарських тварин, птиці

Підготовка інструментів і біопрепаратів для щеплення тварин. Проведення профілактичного щеплення різних видів тварин проти захворювань. Складання акта. Спостереження за тваринами після щеплень.

6. Алергічна та серологічна діагностика інфекційних хвороб

Підготовка і стерилізація інструментів перед проведенням досліджень і по закінченні роботи.

Проведення діагностичних досліджень тварин, птиці в господарствах на туберкульоз, бруцельоз та інші інфекційні хвороби, оформлення документації.

Взяття, пакування і пересилання патологічного матеріалу для лабораторного дослідження.

Взяття проб крові для дослідження на бруцельоз, лейкоз, складання супровідної документації.

7. Протиєпізоотичні профілактичні та вимушені заходи в господарствах

Брати участь у профілактичних і лікувальних протиєпізоотичних заходах у навчально-дослідному господарстві або в господарствах різних форм власності і господарювання та складанні квартально-річного плану профілактичних протиєпізоотичних заходів; місячних планів роботи діляниць ветеринарної медицини; проектів рішень про накладання карантину або обмежувальних заходів на господарства, які неблагополучні щодо інфекційних хвороб; планів

оздоровлення неблагополучних господарств від інфекційних захворювань (наприкладі конкретної хвороби).

1.8. ХІРУРГІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Мета практики: навчити здобувачів освіти готувати інструменти, перев'язувальний матеріал для проведення хірургічних операцій, передбачених навчальною програмою, проводити наркоз і місцеве знеболювання, робити нескладні операції, ставити діагноз і лікувати хірургічно хворих тварин.

Як результат проходження практики, здобувач освіти повинен **уміти:**

- підготовляти і стерилізувати хірургічні інструменти, перев'язувальний матеріал;
- фіксувати і проводити повалення тварин;
- обробляти руки і операційне поле;
- проводити місцеве знеболювання і наркоз;
- робити нескладні операції, обробляти рани, роз'єднувати тканини, зупиняти кровотечу, проводити розтин абсцесів тканин, накладання швів та пов'язок;
- діагностувати і лікувати хворих тварин;
- проводити розчищення копит, копитаць, підготовку та підковування тварин, визначати його якість і проводити лікування тварин з хворобами кінцівок;
- досліджувати і лікувати тварин з хворобами очей.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві, клініці ветеринарної медицини, або, за домовленістю, в господарствах різних форм власності та господарювання, інших об'єктах.

1. Робота в лікувальних закладах

Ознайомлення з організацією хірургічної роботи в районних державних лікарнях ветеринарної медицини, ветеринарних дільницях, господарствах різних форм власності, приватних ветеринарних клініках і в навчально-виробничій клініці ветеринарної медицини.

2. Фіксація тварин

Повалення і фіксації великої рогатої худоби, коней та дрібних тварин в умовах клініки ветеринарної медицини навчального закладу та на виробництві.

3. Асептика і антисептика

Вивчення хірургічних інструментів, яке застосовують у ветеринарній практиці, їх стерилізація і використання. Підготовка рук, операційного поля до операції.

4. Анестезія і наркоз

Інфільтраційна і регіональна анестезія, проведення новокаїнових блокад і різних видів наркозу.

5. Оперативна техніка. Десмургія

Проведення хірургічних операцій: роз'єднання тканин, зупинка кровотечі, накладання швів, асистування під час операцій. Накладання бинтових, косинкових, пращоподібних, каркасних, шинних, гіпсових та інших видів пов'язок.

6. Кастрація сільськогосподарських тварин

Кастрація бичків, кнурів, баранів та самців домашніх тварин з повним і частковим видаленням сім'яників відкритим та закритим способами, кастрація гризовиків, овариоектомія.

7. Пошкодження тканин, запалення

Клінічне обстеження тварин з закритими і відкритими пошкодженнями тканин, запальними, асептичними та гнійними процесами, їх лікування і нагляд за хворими.

8. Хвороби шкіри. Змертвіння

Діагностика захворювань шкіри, смертвіння, виразки та їх лікування.

9. Хвороби кінцівок: кісток, суглобів, м'язів, сухожилків

Діагностика хвороб кінцівок. Визначення видів і ступеня кульгавості

Діагностика переломів загальними і спеціальними методами. Клінічний розбір тварин з хворобами м'язів, сухожилків, сухожильних піхв, слизових сумок і зв'язок, кісток і суглобів. Нагляд за хворими тваринами та їх лікування.

10. Хвороби голови та шиї, грудної стінки і черева

Клінічне обстеження і лікування тварин з хворобами в ділянці голови (травми, захворювання рогів, хвороби носової, ротової порожнини, язика, слинних залоз, зубів). Клінічний розбір і лікування тварин з захворюваннями в ділянці грудної стінки і черева. Проведення операцій: трахеотомії, пупкової, мошонкової грижі, прокол сліпої і ободової кишок, черевної стінки, ампутація прямої кишки.

11. Хвороби очей

Клінічне обстеження та лікування тварин з хворобами очей.

12. Хвороби копит (копитець)

Дослідження копит (копитець), діагностика та лікування хвороб копит (рани, ушиби, флегмони, пододерматити), набуття навичок з розчищення копит і ратиць у тварин та у виправленні деформації рогової капсули у тварин.

13. Робота в кузні

Ознайомлення з будовою і обладнанням кузні. Ознайомлення з інструментами для підковування. Фіксація кінцівок під час розчищення, розковування, підковування тварин. Огляд старих підків, розчищення, обмірювання копит, вибір підків, ознайомлення з лікувальним підковуванням, скріплення стінок копит за наявності тріщин, виготовлення підків.

1.9. ПАРАЗИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ ХВОРОБИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

Мета практики: навчити здобувачів освіти діагностувати гельмінтозні хвороби та хвороби, викликані комахами, павукоподібними, найпростішими, проводити лікування та профілактику, планувати протипаразитарні заходи.

результат проходження практики, здобувач освіти повинен **уміти:**

- проводити діагностичні дослідження та лікувально-профілактичні обробки при гельмінтозах, хворобах, викликаних членистоногими, найпростішими;
- оформляти акти на лікувально-профілактичні заходи.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві або господарствах різних форм власності та господарювання.

1. Діагностика гельмінтозних захворювань сільськогосподарських тварин

Взяття проб фекалій, мокроти та дослідження їх на наявність яєць і личинок гельмінтів. Написання супровідних документів у лабораторію ветеринарної медицини.

2. Лікувально-профілактична обробка тварин при гельмінтозних хворобах

Організація та проведення лікувально-профілактичних заходів при гельмінтозних хворобах. Складання плану протипаразитарних заходів з урахуванням плану дегельмінтизації різних видів тварин, оформлення актів на проведену дегельмінтизацію.

3. Діагностика та боротьба з овововими хворобами тварин, вошивістю, пухо-пероїдами, волосоїдами, мухами, представниками гнусу та іншими ектопаразитами

Діагностика і лікування тварин, уражених ентомозами та оформлення актів на проведену обробку.

4. Діагностика та лікування тварин, хворих на саркоптоїдоз

Проведення клінічного огляду тварин та діагностики саркоптоїдозів. Лікування хворих тварин різними формами акарицидів.

5. Діагностика та лікувально-профілактичні заходи при протозойних хворобах

Приготування мазків крові та відправка їх у лабораторію ветеринарної медицини. Клінічне дослідження хворих тварин і риби та проведення лікувально-профілактичних заходів у неблагополучних господарствах і ставках.

6. Боротьба з переносниками протозойних хвороб тварин

Ознайомлення з методами боротьби з переносниками протозойних хвороб на тваринах, в приміщеннях і на пасовищах. Складання плану протипаразитарних заходів у господарстві.

1.10. АКУШЕРСТВО, ГІНЕКОЛОГІЯ ТА ШТУЧНЕ ОСІМЕНІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

Мета практики: отримання навичок з діагностики вагітності самок усіх видів сільськогосподарських тварин, надання допомоги при родах (нормальних і патологічних), встановлення діагнозу і проведення лікувальних процедур при хворобах вагітних, в післяродовий період, хворобах вим'я, новонароджених, гінекологічних хворобах та профілактика акушерських гінекологічних хвороб.

Як результат проходження практики, здобувач освіти повинен **уміти:**

- визначати вагітність у самок;
- надавати рододопомогу тваринам;
- приймати і доглядати новонароджених;
- клінічно досліджувати, ставити діагноз і проводити лікувальні процедури при різних акушерсько-гінекологічних захворюваннях.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві або господарствах різних форм власності та господарювання.

1. Анатомо-топографічне дослідження статевих апаратів самок

Вивчення будови статевих апаратів самок. Проведення вагінального і ректального дослідження статевих органів у корів. Визначення тітки і охоти у тварин.

2. Діагностика вагітності

Діагностика вагітності самок сільськогосподарських тварин зовнішніми та внутрішніми методами.

Ознайомлення з методами лабораторного дослідження на вагітність.

Ознайомлення з визначенням ранніх строків вагітності у тварин з використанням методів сонографії.

3. Рододопомога

Підготовка та надання допомоги при родах. Акушерські інструменти, їх застосування. Техніка допомоги тваринам при нормальних і патологічних родах.

4. Патологія вагітності

Встановлення причин виникнення хвороб вагітних. Проведення дослідження хворих тварин, встановлення діагнозу і надання допомоги. Аналіз причин абортів, їх наслідки. Профілактика патології вагітності самок.

5. Патологія післяродових хвороб

Встановлення причин, діагностування та проведення лікування тварин з хворобами в післяродовому періоді.

6. Хвороби новонароджених

Встановлення причини, що призводять до народження недорозвиненого і слабого молодняку. Лікування новонароджених та профілактика їх хвороб.

7. Функціональні розлади вим'я. Хвороби шкіри вим'я, хвороби дійок

Методика дослідження молочних залоз. Функціональні розлади вим'я, хвороби дійок. Встановлення діагнозу, лікування і профілактика.

8. Мастити. Діагностика субклінічних форм маститів

Причини виникнення. Класифікація. Диференціальний діагноз, методи лікування. Профілактика.

Діагностика субклінічних маститів, експрес-метод, використання приладів тощо.

9. Аналіз причин яловості, неплідності. Гінекологічні дослідження

Аналіз причин неплідності тварин у конкретному господарстві, освоєння методів гінекологічного дослідження.

10. Діагностика і лікування сільськогосподарських тварин з гінекологічними хворобами

Діагностика і методи лікування тварин з гінекологічними хворобами. Їх профілактика.

БДЖІЛЬНИЦТВО

Вивчення загальної будови бджоли. Розвиток бджоломатки, статеві органи матки. Розвиток особин бджолиної сім'ї. Способи розмноження бджолиних

сімей. Розмноження і розвиток бджіл протягом року. Особливості розвитку життя бджолої сім'ї.

Корми і годівля бджіл. Весняна ревізія бджіл

Основні корми для медоносних бджіл. Рослини-медоноси, пилюкони. Особливості годівлі бджіл. Терміни і характеристика медозбору. Післяукісні та післяжнивні посіви нектароносців. Кормова база для бджіл та шляхи її поліпшення.

Детальне обстеження стану бджолиних сімей після зимівлі. Визначення сили бджолої сім'ї.

Характеристика кількості розплоду. Визначення кількості корму в гнізді. Визначення стану гнізд. Складання акта головної весняної ревізії та відомостей про стан кожної бджолої сім'ї.

Способи підготовки і використання бджолиних сімей на медозборах

Використання бджіл на запиленні сільськогосподарських культур. Запилення культур у теплицях. Запилення плодових і ягідних культур. Запилення польових культур. Способи підготовки бджіл до медозбору. Переробка бджолами нектару в мед. Сорти меду. Хімічний склад меду. Зберігання меду.

Отримання меду. Фальсифікація меду. Використання меду. Продукти бджільництва. Нарощування молодих бджіл на зимівлю. Осіння ревізія бджолиних сімей

Виробництво продукції бджільництва. Отримання меду, його відкачування, фасування, пакування, дозрівання і зберігання. Виявлення домішок у розчині меду. Йодна проба, проба краплями кислоти чи оцту, метилового спирту тощо.

Основні показники вощини. Відбудова стільників. Збирання, заготівля та зберігання квіткового пилю. Маточне молочко, його збирання та зберігання. Бджолина отрута, одержання, зберігання, консервування. Переробка воскової сировини. Хітозан, забрус і їх лікувальні властивості.

Підготовка бджолиних сімей до зимівлі в зимівниках, на дворі. Нарощування бджіл на зимівлю. Годівля бджіл перед зимівлею.

Дегустація меду. Виявлення фальсифікації меду. Опис лікарських властивостей прополісу, маточного молочка, пилюки.

Детальне обстеження стану всіх сімей бджіл. Вибракування бджіл, складання воскового балансу пасіки. Складання акта осінньої ревізії бджолиних сімей. Бонітування бджолосімей.

2.1. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Основною метою виробничої практики є закріплення, поглиблення і систематизація знань, отриманих у процесі теоретичного навчання, набуття практичних умінь і навичок під час виконання діагностичної, лікувально-профілактичної роботи шляхом безпосередньої участі у виробничій діяльності з ветеринарного обслуговування галузі тваринництва під керівництвом ветеринарних спеціалістів.

Перед направленням здобувачів освіти на практику їм повідомляють мету відрядження, ознайомлюють з програмою практики і шляхами її реалізації, діючими положеннями та інструкціями про практику, з формами і вимогами щодо ведення звітної документації. Особливу увагу звертають на знання і дотримання студентами норм охорони праці та правил пожежної безпеки на об'єктах практики.

Установа (підприємство), з якою укладено договір про проходження практики студентами, гарантує безпечні умови виконання її програми під керівництвом ветеринарних спеціалістів.

Контроль за виконанням програми та веденням звітної документації здійснює керівник практики від виробництва та викладач-керівник практики спецдисциплін навчального закладу.

Форми і види звітної документації про проходження практики визначає навчальний заклад.

Звітну документацію здобувача освіти разом з характеристикою (відгуком про проходження практики) завіряє підписом і печаткою безпосередньо керівник практики від виробництва і подає завідувачу навчально-виробничої практики).

Виробничу практику проводять у районних державних лікарнях ветеринарної медицини, в дільницях, пунктах, ветеринарних клініках, районних державних лабораторіях ветеринарної медицини та лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках, сільськогосподарських підприємствах різних форм власності і господарювання, в навчально-дослідних господарствах, племінних об'єднаннях, з якими укладено договори.

1. Ознайомлення з організацією ветеринарної медицини (базою проходження практики), інструктаж з техніки безпеки

Ознайомлення з організацією ветеринарної медицини та структурою служби в районі, епізоотичним станом, господарствами зони діяльності, їх поголів'ям за видами і віковими групами, виробничими показниками, напрямками розвитку.

Ознайомлення з розміщенням районної державної лікарні ветеринарної медицини, її штатним розписом (розпорядком роботи, організацію заходів щодо профілактики інфекційних, інвазійних та незаразних захворювань), вивчення

прав і обов'язків спеціалістів ветеринарної медицини з обслуговування тваринництва.

Ознайомлення з господарством, де здобувач освіти проходить практику, поголів'ям тварин, виробничою структурою, економічними показниками, тваринницькими приміщеннями, їх місткістю, механізацією, ветеринарним обслуговуванням, навантаженням на спеціаліста ветеринарної медицини.

Ознайомлення з організацією роботи спеціаліста ветеринарної медицини: робоче місце в господарстві, умови роботи, забезпеченість засобами захисту тварин, інструментами, апаратурою, спеціальною літературою, транспортом, з планами запобіжних заходів, станом лікувальної роботи.

Застосування народних (нетрадиційних) методів лікування тварин, досягнень практики ветеринарної медицини, що дають позитивні наслідки в роботі ветеринарного спеціаліста.

Прийом хворих тварин. Аналіз падежу тварин у поточному році.

Загальний інструктаж з техніки безпеки і правила особистої гігієни.

4. Виробничі екскурсії

Екскурсії в кращі господарства або на підприємства ветеринарної медицини, районні племенні об'єднання, науково-дослідні установи для вивчення досвіду та наукових досягнень зі спеціальності.

5. Оформлення звітної документації

У звіт-щоденник практикант щоденно записує інформацію про виконану роботу і регулярно (не менше одного разу на тиждень) подає керівнику практики від виробництва для перевірки. До звіту-щоденника додаються історії хвороб, протоколи розтину трупів тварин, акти про проведення профілактичних заходів ветеринарної медицини, санітарно-гігієнічні обстеження ферм, гербарій отруйних рослин, законсервований патологічний матеріал, характеристику (відгук про проходження практики здобувачем освіти) від керівника практики від виробництва. Після закінчення практики звіт-щоденник і характеристика завіряються підписом керівника практик від виробництва і печаткою бази практики (підприємства ветеринарної медицини).

2.2. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Мета практики: здобування здобувачами освіти професійного досвіду, перевірка готовності майбутнього фахівця до самостійної трудової діяльності, набуття навичок організаторської роботи зі спеціальності за безпосередньої участі у проведенні лікувально-профілактичних заходів.

У період практики здобувачі освіти збирають матеріал для виконання курсової роботи з дисципліни “Організація ветеринарної справи”.

3. Виробничі екскурсії

Екскурсії в кращі господарства району, найближчий м'ясокомбінат або м'ясопереробні підприємства різних форм власності, молокозавод, районну державну лабораторію ветеринарної медицини, лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках, приватні клініки ветеринарної медицини, ветеринарні аптеки, науково-дослідні установи, виставки для вивчення сучасних досягнень у галузі тваринництва і ветеринарної медицини.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Оцінювання практики здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою за такими критеріями:

«5» - «відмінно» - здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, виконав самостійну роботу, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, для вирішення практичних завдань, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень виконання практичних навичок та професійних вмінь;

«4» - «добре» - здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, загалом виконав самостійну роботу, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає їх, вміє використати набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, для вирішення практичних завдань, оволодів практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних завдань чи навичок;

«3» - «задовільно» - здобувач освіти в основному оволодів теоретичними знаннями навчальної дисципліни, в основному виконав самостійну роботу, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або виявляють відсутність стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; при виконанні практичних навичок допускає неточності та помилки у порядку виконання;

«2» - «незадовільно» - здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не виконав самостійну роботу, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє клінічне та наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Оцінка тестового контролю знань при чотирибальній шкалі здійснюється за наступними критеріями:

Підсумковий контроль здобувачів освіти здійснюється за результатами поточних оцінок.

Здобувачу освіти, який не виконав програму навчальної або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, надається право на проходження цієї

практики повторно після виконання умов визначених положенням про організацію освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти. Здобувач освіти, який не виконав програму навчальної або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, не включається до рейтингу при підведенні підсумків наступного семестрового контролю. У разі успішного повторного проходження практики, оцінка результатів за її проходження враховується у рейтингу.